

ò ñòéýä

The Honeyguide's revenge

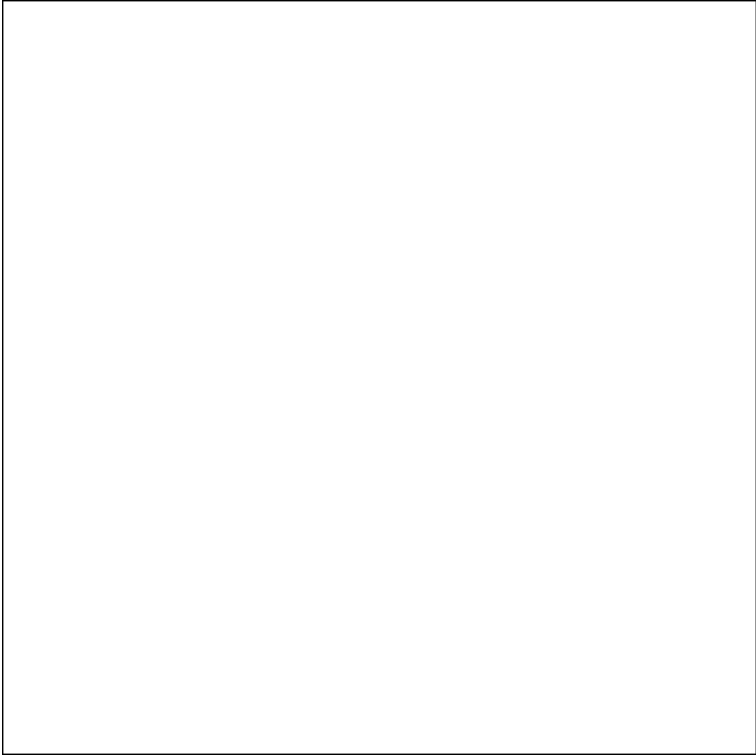
 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Bee Htaw Monzel

 4

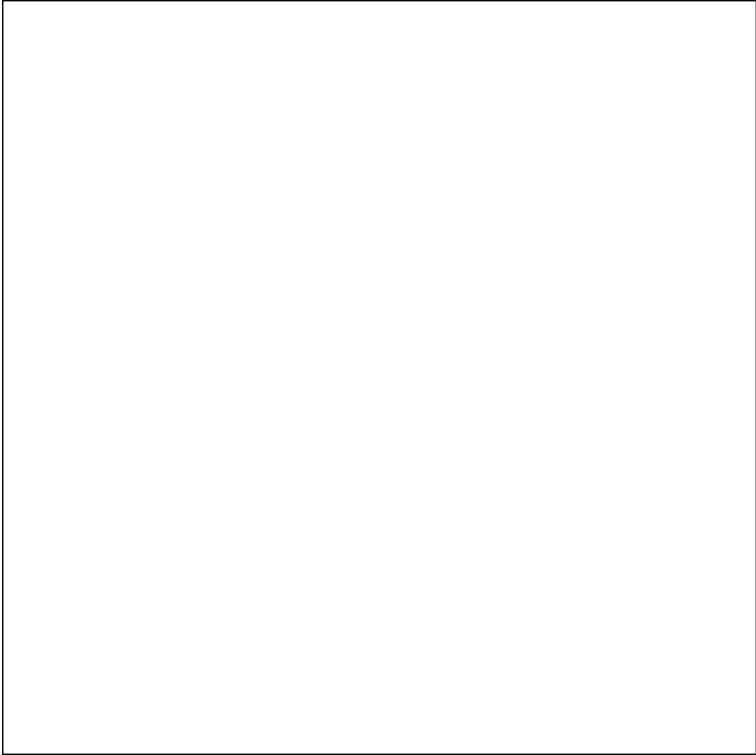
 ဘာသာ မန် mnw / English en

လိက်ဏအံ့ၵ် နှိလိက်ပေါမ် ပရူ ဂစေမ်သာ မနွံယူ ငုဒေ ကီ သုတ်တုၵ်
 ဟ် လောဘဇ္ဇာ ဂိန်ဂီလေ။ ပုဉဲကာလမဲ့တုၵ် အယော ဂိန်ဂီလေ မတ်
 တ် ဗက်လုဉ် ညးတေအံ ဂံမိင် ရမုသာင်ကော် နူကီ ငုဒေ ရ။ ဂိ
 န်ဂီလေ ညးကအံတိတ် မိက်ဂံစ ညးသာ။ ညးတေအံ ဒေါအံတု ဗက်ကံ
 ကျာတ် ဂစေမ်တု ညးတေအံ ဂံဆီကေတ် ဂစေမ်ၵ် ညးဒိုင် လတူကာ
 င်ဆု လတူကံဉ်ညးတေအံရ။ “ချီတေက်-ချီတေက်-ချီတေက်” ဂစေ
 ညောတ်ၵ် ကီရမုသာင်တု ပဝ်အာ တံဆုဂတတေအံ၊ မဲ့တံတု မဲ့တံပုန်ရ။
 “ချီတေက်-ချီတေက်-ချီတေက်” ဂစေမ်ၵ် ဆက်ကီဒိုင်ရမုသာင် စုကီ ဂိ
 န်ဂီလေ ဗက်အာ လက်ကရ်ညးတေအံ ဒးရ။

...

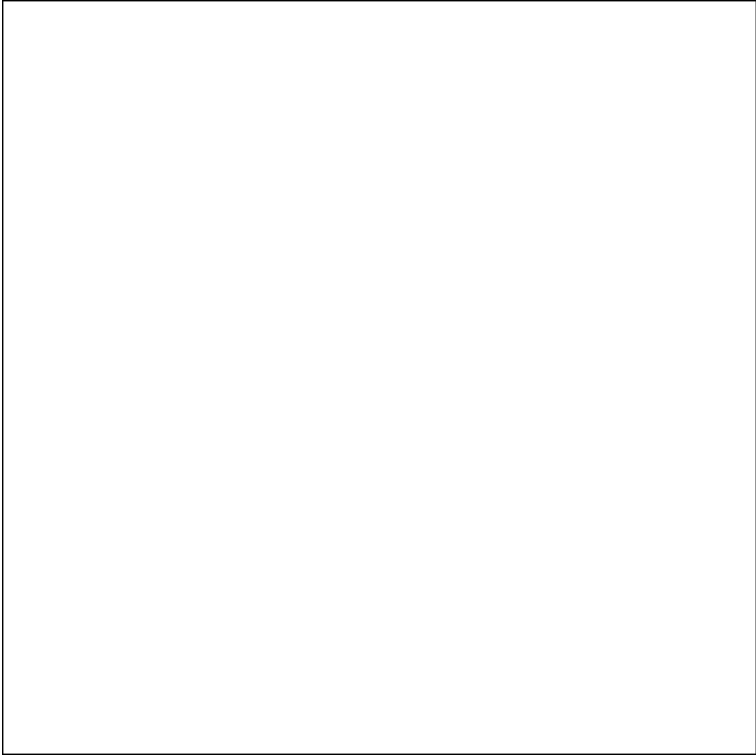
This is the story of Ngede, the Honeyguide, and a greedy young man named Gingile. One day while Gingile was out hunting he heard the call of Ngede. Gingile’s mouth began to water at the thought of honey. He stopped and listened carefully, searching until he saw the bird in the branches above his head. “Chitik-chitik-chitik,” the little bird rattled, as he flew to the next tree, and the next. “Chitik, chitik, chitik,” he called, stopping from time to time to be sure that Gingile followed.

ဂုံစိုတ် ဘာနာဉ်ဂ် ညေဟ်တအ် စိုပ်အာ တုံဆုဇုတ်မဲ မနံက် သုဇိုသာရ။
 ငဒေဒ ဒိင်အာ ဒိင်ကင်ဒိုင် ပုဉ်ကဲ ကျာင်ဆုတအ်ဂ်ရ။ တဲ ညးတေအ် ဉ
 နဒိုင် လတူကျာင်ဆုမဲတဲ ဓညံက်ဒိုင်ကုဉ်ပဲ ကဲ ဂိန်ဂီလေ နကဲမဟီ “သုဇို
 သာ နံအဲဏအ်၊ လုပ်ရိုဟ် သာ၊ မုဗ်ဇေ ချပ်ဒိုင်ဇော?” ဂိန်ဂီလေ ဟံဂုံဆီ
 ကေတ် သာမဲမဲ နကဲ သုဝ်တမ်ဆုဇုတ်ဂ်ရ။ ဆဂး ညးတေအ် ပတုဇေ ငဒေ
 ဒေ။

...

After half an hour, they reached a huge wild fig tree. Ngede hopped about madly among the branches. He then settled on one branch and cocked his head at Gingile as if to say, “Here it is! Come now! What is taking you so long?” Gingile couldn’t see any bees from under the tree, but he trusted Ngede.

တဲ ဂိန်ဂီလေ ဖျဟေ်ဗနဟ်လုဉ်ညးတေအ် သုဝ်တံ့ဆုဇုတ်ဂံၚတဲ ပကောံ
 တုးဆု က္ကာင်ဆုက်က်တဲ ဗဒိပုတ်ညိရ။ ကာလပုတ်ဂံၚ ဂိန်ဟ်ကွင်ဂံၚ လေ
 အဂိုင်ကံၚ မဲတုင် ညးတေအ် ထပက်စုတ် လဒေါဝ်ဗွဝ်ပုတ်ဂံၚရ။ ဆု
 ဂံၚ ဒုဂကုဆု ကာလညးဟ်တုကွင်မုဂး ညးဟ်ပတိတ်ကို ယက်မဲမဂိုင်ရ။
 ညးတေအ် ကိတ်လဝ်လေအဲၚ န့ၚဂံၚက်ဂံၚတဲ ညးတေအ် ဂွါန်တုန် တံ့
 ဆုဇုတ်ဂံၚရ။

...

So Gingile put down his hunting spear under the tree,
 gathered some dry twigs and made a small fire. When the
 fire was burning well, he put a long dry stick into the heart
 of the fire. This wood was especially known to make lots of
 smoke while it burned. He began climbing, holding the cool
 end of the smoking stick in his teeth.

ခပြဟုံလအ် ညးတေအ် ဂံမိင်ကေတ် ရမုသာင်သာဝီဝီ မဂစာန်ဒိုင်က
မုဇာန်ရ။ သာ်တအ်ဂ် လုပ်တိတ်ဒိုင် ပုညဲကို သုဒိုင်ဇျေဟ်တအ်ရ။ ကာလ
ဂိန်ဂီလေ စိုပ်ဗဒါသုဒိုင်သာ်ဂ် ညးတေအ် စုံစုတ် လေအ်ယက်ခဂဲဂ် ပုညဲ
ကွာင်ဆုမဲ့ရ။ သာ်တအ်ဂ် ထေတ် ပပ်တိတ်ကွင်ရ။ ဇျေဟ်တအ် ပဝ်အာ
သုဒုဇဲသုဒုဇဲ မုဟိုတ်ရောမုဂး ဇျေဟ်တအ် ဟုံဒးစိုတ် ယက် - ဆဂး
ကာဟုံဂံပဝ်အာ သုဒုဇဲသုဒုဇဲဂ် ဒးစတ်ကို ဂိန်ဂီလေ ဂိဂံ မွဲဓါလစု
တ်ကာ။

...

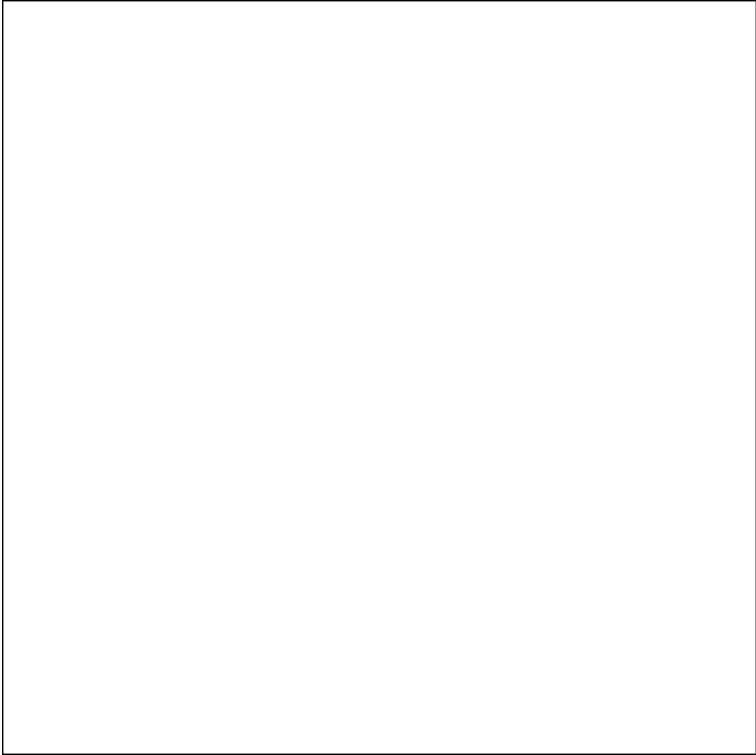
Soon he could hear the loud buzzing of the busy bees. They were coming in and out of a hollow in the tree trunk – their hive. When Gingile reached the hive he pushed the smoking end of the stick into the hollow. The bees came rushing out, angry and mean. They flew away because they didn't like the smoke – but not before they had given Gingile some painful stings!

သံတံ အိတ်အိတ်တဲ ဂိန်ဂေလီ ဓလူဏာ တဲညးတေအဲတဲ ပလုံကော
 တံ သုဒ္ဓိသံ မပေင်တံ နကီ ညှိသံ ကောံ ကောနံသံဗုဗု ကုင်င်တ
 အံဂံရ။ တဲ သုဒ္ဓိသံဂံ ညးတေအဲ စုတ် ပုဉဲကီ ထိုင်စံ ညးတေအဲ မကွဲ
 လဝ ပုဉဲပူးညးတေအဲတဲ ညးတေအဲ ဂစာနံစံ နတံဆုဂံရ။

...

When the bees were out, Gingile pushed his hands into the nest. He took out handfuls of the heavy comb, dripping with rich honey and full of fat, white grubs. He put the comb carefully in the pouch he carried on his shoulder, and started to climb down the tree.

မုဂ်ဂီလေ မကုဇာန်သီဖအိုတ်ဂ် ငုဒေ ဗီဒိုင်ရ။ ညးတေအ် မင်ဒိုင် ဂီ
 ဂီလေ ကိုညးတေအ် သုဒိုသာမဲကလောအ် နကို မတင်ဂုန် ညးတေအ်
 မထုစးကိုလဝ်ဂိုင်ရ။ ငုဒေ ဒိုင်အာ ဒိုင်ကိုင်ဒိုင် မဲကောင်ဆုတ် မဲကောင်
 ဆုတ်ဆုတ်၊ ကပြိုင် ကပြိုင် ကပြိုင်စိုပ်တံရ။ ဂီဂီလေလေဝ် စိုပ်တံ
 မဆုတ်ရ။ ငုဒေ ဒတ်ဒိုင် လတူတုအ်မဲမတု မင်ဒိုင် လာပ်ညးတေအ်ရ
 ။

...

Ngede eagerly watched everything that Gingile was doing. He was waiting for him to leave a fat piece of honeycomb as a thank-you offering to the Honeyguide. Ngede flittered from branch to branch, closer and closer to the ground. Finally Gingile reached the bottom of the tree. Ngede perched on a rock near the boy and waited for his reward.

ဆဂး ဂိန်ဂီလေ ပလိုတ်ပုတ်၊ ကေတ်ဗနုဟ်ညးတေအံတဲ ကွာ်စံအာ သုဇို၊ ဟံပကာ ကိဂစေမ်ဂိုရ။ ငဒေ ကရဲကို ရမုသာင်ထတ်တ် “ဝေ က် ထောရ်! ဝေ က် ထောရ်!” ဂိန်ဂီလေ ဒေါအံတဲ ရံင်အာ လပါ ဂစေ မ်သုတ်ဂိုတဲ ဂိုငြဲတိုန်ထတ်တ် “ဗိုမိက်ဂွံဂွံ ညှိသာဟာ ရဲ?” ဟေ အဲဖ အိုတ်ဒးကုဇန သိုဒးဒိုင်သာ ကိတ်။ မုပအဲဂွံဒး ပရအံကို ဗိုဇ ညှိသာအဲ ရော?” တဲ ညးတေအံ ဆက်ကွာ်အာရ။ ငဒေ ထေဒိုဒေါသ ဗိုမဇ္ဇော်ကို ဒပြာတ်ရ။ ညးလိမ္မဲလေဝ် ပရေကို စိုတ်ညးတေအံ ဟံမာန်။ ညးတေအံ ဒက်လဝ် ဝဲရ။

...

But, Gingile put out the fire, picked up his spear and started walking home, ignoring the bird. Ngede called out angrily, “VIC-torr! VIC-torr!” Gingile stopped, stared at the little bird and laughed aloud. “You want some honey, do you, my friend? Ha! But I did all the work, and got all the stings. Why should I share any of this lovely honey with you?” Then he walked off. Ngede was furious! This was no way to treat him! But he would get his revenge.

ဂုံလအ်ညိ ဂိန်ဂီလေ ဂုံမိင်ကေတ် ရမုသာင် ငုဒေ ပုန်။ ရှ်ဉ်သဲ မဉာတ်ဂုံ ညးတေအ် သမုတီဒးဒိုင်တဲ ညးတေအ် ဗက်အာ လက်ကရံ ဂစေမိဂုံပုန်ရ။ ဂစေမိဂုံ ကော်ဏာ ဂိန်ဂီလေ စိပ်ဇိုင်ဂိုပြိုင် ငုဒေ ဒေါအ် လတူကွေတ်ဆုလမဲ့ရ။ “အာဟါ” ချပ် ဂိန်ဂီလေ “သဉ်သဲ နံလတူတုံ ဆုဏအ်ရ။” ညးတေအ် ဂစန်ဗဒ်ပုတ်တဲ ညးတေအ် ဂစန်ကွန်တုံတုံဆု၊ လေအ်ယက်ဂုံ ကိတ်လဝ် ပုဉ်ကီုပါင်။ ငုဒေ ဂုဒေအ်တဲ ဗိုဒိုင်။

...

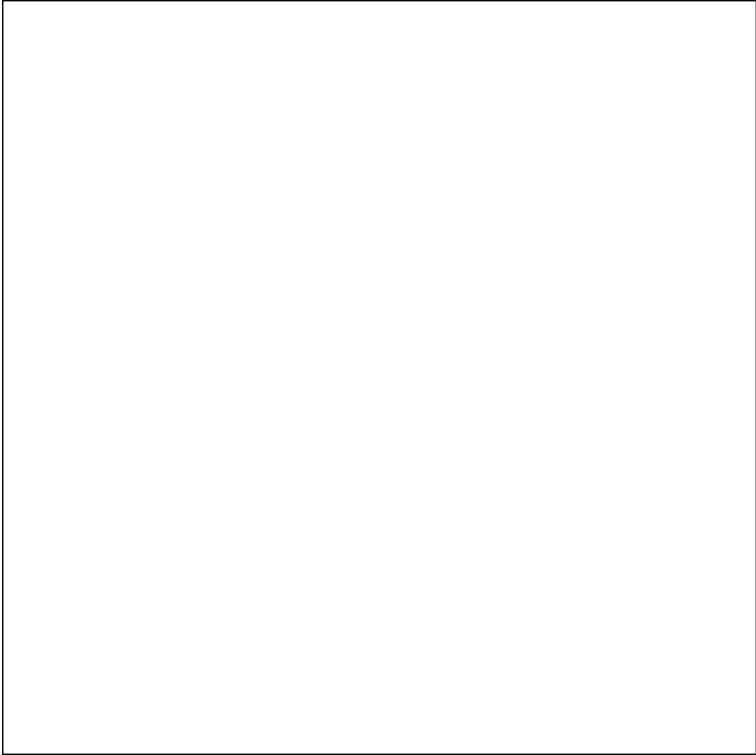
One day several weeks later Gingile again heard the honey call of Ngede. He remembered the delicious honey, and eagerly followed the bird once again. After leading Gingile along the edge of the forest, Ngede stopped to rest in a great umbrella thorn. “Ahh,” thought Gingile. “The hive must be in this tree.” He quickly made his small fire and began to climb, the smoking branch in his teeth. Ngede sat and watched.

ဂိန်ဂီလေ တိုန်စိုပ် လတူတုံဆု ချပ် မုပ အဲဟုံမိင် ရမုသင်သဝီဝီရော။
 “သုဒိုသဲဂ် နံဒိုင် အပုဉဲတုံဆု နွဲကောင်ဂိုင်တေအ် ဒုမာန်ရါ” ညးတေ
 အ် ချပ်။ ညးတေအ် ကုဇအ်အာ ကောင်ဆုမဲပုန်၊ ဆဂး ပုဉဲအဲဂ် စူး သုဒို
 သဲဂ် ညးတေအ် ဂုံဆီအာ မုက်ကုမပုဟ်။ ကုမပုဟ်ဂ်လေဝ် ဟိုတ်နု ပ
 လီသတ်က် ညးတေအ်တဲ ညးတေအ် ထေအိုတ်အစောန်ရါ။ ကုဂ် ပ
 လေပတိုန်မတ် ဟာတိုန်ပါင် ထုစးကို ဂိုဟ်ကောက်က်တအ်ရါ။

...

Gingile climbed, wondering why he didn't hear the usual buzzing. "Perhaps the hive is deep in the tree," he thought to himself. He pulled himself up another branch. But instead of the hive, he was staring into the face of a leopard! Leopard was very angry at having her sleep so rudely interrupted. She narrowed her eyes, opened her mouth to reveal her very large and very sharp teeth.

ကာ ကမ္ပူဟ် ဟံ့ဂံ့ဒင်ကင်ဂ် ဂိန်ဂီလေ ဂစာန်စဲ နတံ့ဆုရ။ ဟိတ်နစ
 ရေက်လောန် လိုန်ကာင်ဆု ဟံ့ဒး ဇိုင်ဗး ဒတံ့စဲ နတံ့ဆု စိပ်တံ ဇိုင်ညး
 တေအ် ကလပ်အာရ။ ညးတေအ် ဂစာန်ခေအ်တိတ်အာ စိတ်ညးတေ
 အ် ပမာန်ကိုမာန်ရ။ ကုသိုလ်ခိုဟ်ရ ကွဲ မတ်ဒကဲလောန် ဟံ့မိက်ဗ
 က်ညးတေအ်ရ။ ငုဒေ ဂစေမသာ်ဂ် ကလိဂံ ဝဲညးတေအ်ရ။ တဲတဲ ဂိ
 န်ဂီလေ ဂံခန်လုဒုတ်ဘဝ ညးမနွံကို ဂုန်လတူဇကု လုပဝိတ်ဂုန်ညးရ။

...

Before Leopard could take a swipe at Gingile, he rushed down the tree. In his hurry he missed a branch, and landed with a heavy thud on the ground twisting his ankle. He hobbled off as fast as he could. Luckily for him, Leopard was still too sleepy to chase him. Ngede, the Honeyguide, had his revenge. And Gingile learned his lesson.

တဲပုန်၊ ကာလကောန်ဇ် ဂိန်လီလေတအ် မဂံမိင်ကောတ် ပရူဒ်ဒ် ငဒေ
ဂံတဲ ညေဟ်တအ် စံ့ရဲသေ့ရဲရ် လတူ ဂစေမ်သုတ်ဂံရ။ ဇာပ်အခိင်ကာ
လ ညေဟ်တအ် ကလိဂံ ညှိသဲ ဂိုင်အောန်ဟံဟံ ကရေက်ဇုတ်အိတ်ဂံ
ညေဟ်တအ် ပါကို ဂစေမ်သဲရ။

...

And so, when the children of Gingile hear the story of Ngede they have respect for the little bird. Whenever they harvest honey, they make sure to leave the biggest part of the comb for Honeyguide!

Global Storybooks

globalstorybooks.net

ò ñòéóó

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Bee Htaw Monzel (mnw)

